

**Crăciunul și obiceiurile
de iarnă în România**

» Pagina 8

OBIECTIV Junior

Anul 2, Nr 6, Decembrie 2025

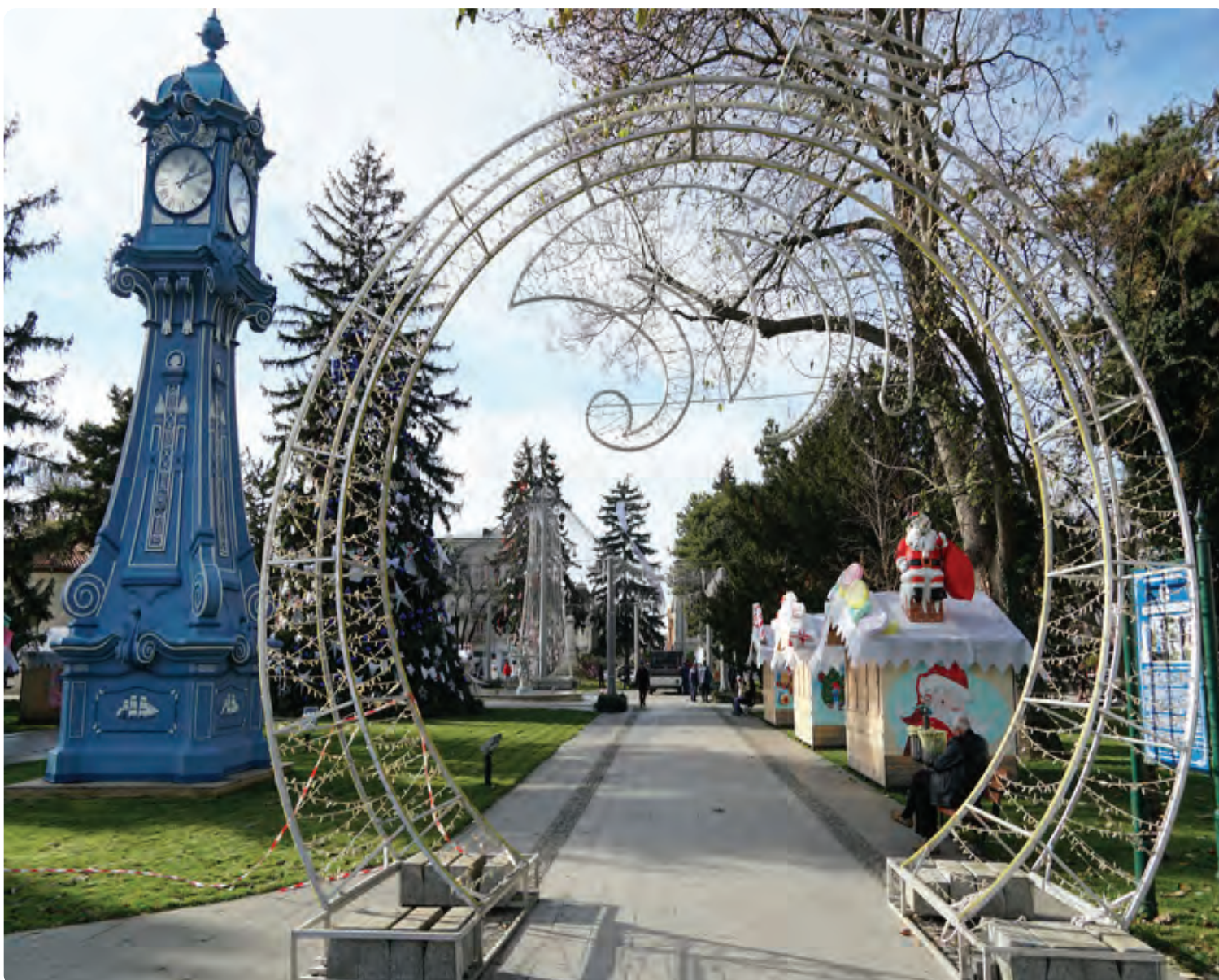
Editat de Asociația „Pentru Adevăr” și Forumul Tinerilor din
România - Brăila ISSN 3120-0060 ISSN-L 3120-0060

**Ce poți face
la târgurile de Crăciun
în orașele mari din
România**

Brăila găzduiește în acest an cea mai spectaculoasă ediție a Târgului de Crăciun, un eveniment pe care primarul Marian Dragomir îl numește „cel mai frumos Târg de Crăciun pe care l-a avut Brăila vreodată”, Centrul Istoric fiind transformat într-un spațiu mai viu ca niciodată » **Pagina 6**

Crăciunul care aduce oamenii împreună - poveștile Brăilei

**Povestea
bradului de
pe Strada
Regală**

**Povestea
Făuritorului
de Lumânări
din Brăila
Veche**

**Patinoarul de
la Brăilița, o
amintire de
iarnă**

**Târgurile de
sărbătoare
din port**

» Pagina 2

Simbolurile Crăciunului - Între mituri, legende și istorie

Alexandra TRIFAN

Crăciunul pare, la prima vedere, o sărbătoare pe care o știm pe de rost: bradul împodobit, luminițele care acoperă orașele, Moș Crăciun și colindele care răsună în fiecare casă. Dar, dacă privim dincolo de imaginea familiară, descoperim un mozaic fascinant de povești, mituri și tradiții care s-au împletit de-a lungul secolelor. „Spiritul Crăciunului” este, de fapt, rezultatul unei combinații de mitologie, religie, istorie și magie culturală.

Bradul de Crăciun este unul dintre cele mai puternice simboluri. Înainte să devină vedeta din sufragerie, era folosit de popoarele nordice în ritualuri de iarnă, ca semn al vieții care rezistă frigului. Abia în Evul Mediu a fost asociat cu Crăciunul, iar tradiția s-a răspândit treptat în Europa. Momentul decisiv a venit în secolul al XIX-lea, când familia regală britanică l-a adoptat și l-a transformat într-un trend internațional.

Steaua din vârful bradului are o dublă semnificație. Ea trimite la steaua Magilor care au urmat drumul spre Betleem, dar formele stelare existau și în simbolistica păgână, legate de astronomie și renaștere. Creștinismul a reunit aceste sensuri într-un simbol unic, care astăzi luminează milioane de brazi din întreaga lume.

Darurile de Crăciun au origini multiple. Ele amintesc de Magii care au adus daruri Pruncului Iisus, de generozitatea Sfântului Nicolae, dar și de obiceiul roman din Saturnalia, când oamenii își ofereau mici cadouri. În timp, aceste tradiții s-au împletit și au devenit gestul universal de a dăru, simbol al apropierii dintre oameni.

Colindele, pe care le considerăm religioase, sunt mai vechi decât creștinismul. În vechime, tinerii mergeau iarna din casă în casă cântând pentru noroc și începuturi noi. Creștinismul a adaptat acest obicei, iar în România colindele păstrează ecouri ale tradițiilor străvechi, transformându-se într-un ritual care unește comunități.

Moș Crăciun este, fără îndoială, cel mai celebru personaj al sărbătorii. La origini, vine din legenda Sfântului Nicolae, episcopul cunoscut pentru generozitatea sa. Mai târziu, tradițiile nordice i-au adăugat trăsături ale zeului Odin, care călătorea prin cer iarna. Coloniștii olandezi au dus în America varianta „Sinterklaas”, iar în secolul al XIX-lea scriitorii și caricaturistii au creat imaginea familiară pe care o știm astăzi: bătrânul cu barbă albă, costum roșu și sacul plin de cadouri. Restul a fost doar viralizare culturală, mult înainte de era internetului.

Toate aceste simboluri – bradul, steaua, darurile, colindele și Moșul – alcătuiesc un puzzle cultural care face Crăciunul unic. Diversitatea lor ne apropie, ne amintește de rădăcini și dă lunii decembrie o magie aparte. Crăciunul nu este doar o sărbătoare, ci o poveste globală la care fiecare generație adaugă un nou capitol.

Mesaj pentru cititorii tineri:

Simbolurile Crăciunului nu sunt doar tradiții, ci povești care au traversat secole și culturi. În spatele fiecărei luminițe și fiecărui colind se află o istorie care ne leagă de trecut și ne arată că magia sărbătorii este, de fapt, moștenirea comună a omenirii.

Crăciunul care aduce oamenii împreună - poveștile Brăilei

Denis Gabriel COMAN
Gabriel Florinel ION

1. Povestea bradului de pe Strada Regală. Se spune că în perioada interbelică, pe Strada Regală, azi Strada Mihai Eminescu, negustorii își împodobeau vitrinele atât de frumos încât oamenii veneau la plimbare doar ca să vadă luminile. O legendă locală spune că într-un an, un brad împodobit cu panglici roșii și lumânări a căzut în mijlocul străzii din cauza unui viscol puternic. Dimineata, copiii din cartier l-au găsit și, în loc să-l lase acolo, l-au ridicat și l-au așezat în mijlocul unei curți comune, unde au improvisat un mic târg de Crăciun cu ce aveau: nuci, covrigi, jucării din lemn, portocale primite de la părinți. De atunci, bătrânii cartierului glumeau că primul târg de Crăciun din Brăila a fost făcut de copii.

2. Povestea Făuritorului de Lumânări din Brăila Veche. În Brăila veche exista un meșter faimos care turna lumânări pentru Crăciun. Legenda spune că în fiecare an făcea o singură lumânare fermecată, cu fitil dublu. Se zvonea că acela care primea lumânarea magică urma să aibă un an luminat, ferit de necazuri. Într-un an, meșterul n-a mai fost găsit, iar lumânarea dispăruse. Bătrânii povestesc că lumânarea ar fi fost aprinsă în Biserica Sfântul Nicolae, iar lumina ei ar fi ținut aprinsă o zi întreagă icoana din pridvor.

3. Patinoarul de la Brăilița, o amintire de iarnă. Pe vremuri, ierni-

le erau atât de reci încât apele mici din zona Brăiliței și Vadului Ruscesc înghețau. Copiii mergeau cu sănii și improvizau patine din sârmă. O poveste transmisă de bunici spune că într-un an, un grup de copii a salvat un cățel căzut sub gheață. De Crăciun, familia la care a ajuns cățelul a găsit la ușă un coș cu gogoși calde și o batistă brodată cu inițialele copiilor care îl salvaseră, un mic miracol comunitar, spuneau ei.

4. Târgurile de sărbătoare din port. În secolul XIX, în portul Brăila, înainte de Crăciun soseau negustori greci, turci, lipoveni și evrei, fiecare aducând bunuri specifice: mirodenii, dulciuri orientale, pește afumat, jucării din lemn. Se spune că în Ajun,

marinarii aprindeau felinare pe catargele navelor, luminând Dunărea. Copiii veneau să numere stelele de pe apă, crezând că sunt spiriduși care păzesc darurile Crăciunului.

Poveștile și legende de Crăciun din Brăila, fie ele culese din amintirile bătrânilor, din viața portului sau din atmosfera orașului vechi, păstrează vie magia iernilor de altădată. Ele ne amintesc că farmecul sărbătorilor nu stă doar în lumini și daruri, ci mai ales în oamenii care, an de an, dau suflet locului prin gesturi simple, bunătate și tradiții împărtășite. Brăila rămâne un oraș unde poveștile continuă să se scrie, iar fiecare Crăciun aduce cu sine o nouă filă de lumină, speranță și bucurie.

Colindele - vestirea Nașterii Domnului și glasul credinței strămoșești

Alex Costin MOȘNEAGU
Mihăiță MIRON

Colindele de Crăciun nu sunt doar cântece festive, ci adevărate mărturii ale credinței și tradiției. Povestea lor este veche de peste 1.500 de ani și continuă să fascineze prin diversitatea și semnificațiile pe care le poartă.

Primele forme de colinde au apărut la aproximativ cinci secole după nașterea lui Hristos, în Roma, unde erau cântate la festivaluri și procesiuni. La început, colindele erau urări de fertilitate și belșug, menite să aducă prosperitate comunității. Etimologia cuvântului „colind” provine din latinescul Calendae Ianuarii, numele vechilor sărbători de Anul Nou, când oamenii obișnuiau să facă urări de sănătate și noroc.

În epoca modernă, colindele au căpătat forma pe care o cunoaștem astăzi: cântece creștine care vestesc Nașterea lui Mesia. Ele au devenit parte integrantă a sărbătorilor de iarnă, transmitând bucuria venirii Mântuitorului și întărind legătura dintre comunitate și credință.

Totuși, rădăcinile precreștine nu au dispărut complet. În Maramureș, tradiția „brondoșilor” – mascați zgomotoși care umblă pe străzi – păstrează vechiul obicei de a alunga simbolic spiritele rele. În alte zone, colindele sunt însoțite de „umblatul cu steaua”, un ritual care amintește de steaua de la Betleem și de magii care au vestit Nașterea.

Colindele creștin-ortodoxe prezintă episoade din viața Mântuitorului: bucuria Nașterii, dar și momente tragice, precum uciderea celor 14.000 de prunci de către regele Irod. Ele au un caracter apostolic, pentru că cetele de colin-

dători transmit mesajul Evangheliei din casă în casă, asemenea primilor apostoli.

Un detaliu mai puțin cunoscut este că primele colinde românești au fost consemnate în scris în secolul al XVII-lea, în manuscrise religioase, dar forma lor orală este mult mai veche. Eminescu însuși a dedicat versuri colindului, surprinzând frumusețea și sacralitatea acestui obicei, iar în secolul XX compozitori precum Gheorghe Dumitrescu au transpus colindele în muzică cultă.

Astăzi, colindele sunt considerate un tezaur al conștiinței creștine românești, un mod prin care credința se transmite din generație în generație. Ele nu sunt doar cântece, ci rugăciuni cântate, care aduc în casele oamenilor lumina Nașterii Domnului și bucuria comuniunii.

Mesaj pentru cititorii tineri:

Colindele sunt glasul credinței strămoșești. Ele au traversat secole, au îmbinat tradiții păgâne și creștine, dar au rămas mereu vestirea Nașterii Domnului. Când cântăm „O, ce veste minunată”, nu doar repetăm un cântec, ci ducem mai departe o moștenire sfântă, care ne leagă de istoria și spiritualitatea poporului nostru.

Istoria Crăciunului

Cristina Nicoleta PANĂ

Crăciunul este acea perioadă magică a anului, în care toți încercăm să fim mai buni și draguți cu cei apropiați, și nu numai. Oferim cadouri, îl așteptăm pe Moș Crăciun, gătim, ascultăm colinde. Însă de unde a pornit această sărbătoare?

Primul Crăciun. Unele documente bisericești atestau că, încă din secolul al II-lea, creștinii celebrau Nașterea Domnului. Nu exista o dată fixă, însă documentul "Cronograful", din 354, menționa data de 25 decembrie ca fiind ziua nașterii Domnului Iisus Hristos. În aceeași zi era sărbătorită și nașterea lui Sol-Invictus (Soarele-Neînvins), care era un zeu solar venerat în Imperiul Roman.

De ce 25 decembrie? Sfânta Scriptură nu oferă o dată a nașterii Domnului, deci cum s-a ajuns la această dată? În jurul anului 200, Sfântul Clement Alexandrinul avea la cunoștință faptul că unii creștini au propus anumite date pentru această sărbătoare, dar data de 25 decembrie nu era printre aceste propuneri. Abia în secolul al IV-lea apar menționate două date care erau cunoscute pretutindeni: 25 decembrie, în Vest, și 6 ianuarie, în Egipt și Asia, și care este în continuare folosită de Biserica Armeană. În Imperiul de Răsărit, Crăciunul era sărbătorit împreună cu Epifania (Boboteaza), pe 6 ianuarie, însă se pune accentul mai mult pe botezul Domnului decât pe nașterea sa. Treptat, s-a făcut trecerea de la 6 ianuarie la 25 decembrie, mai întâi în Constantinopol, în 379, în Antiohia, în jurul anului 388, și în Alexandria, în următorul secol. Există dovezi că și în Ierusalim era sărbătorit Crăciunul, în secolul VI.

Corelația cu alte evenimente. În decembrie se petreceau mai multe evenimente. Era solstițiul de iarnă, germanii sărbătoreau "Yule", romanii celebrau Saturnalia și Juvenalia și, chiar pe 25 decembrie era nașterea zeului Mithra. La începutul creștinismului, încercând să-i atragă pe oameni spre această credință, Papa Iulius I a stabilit nașterea Domnului pe această dată, unii istorici considerând că a făcut-o în încercarea de a înlocui sărbătorile "păgâne" cu cele creștine.

Interzicerea Crăciunului. După Reforma

Protestantă, diferite ramuri ale creștinismului au continuat să sărbătorească Crăciunul, însă în moduri și cu tradiții ușor diferite, reflectând noile orientări religioase și critici aduse practicilor catolice. În Anglia, după ce au câștigat războiul civil, parlamentarii, care erau protestanți, au interzis Crăciunul, în 1647. Deși acest lucru a dus la multiple revolte, sărbătoarea a fost legalizată din nou de abia în 1660, când la conducere venise Carol al II-lea. În anumite colonii engleze, Crăciunul era sărbătorit cu bucurie, în timp ce în alte colonii era complet interzis. Chiar și după Revoluția Americană, majoritatea americanilor nu acceptau această sărbătoare, nevrând această celebrare britanică. În Franța, pe perioada Revoluției, slujbele de Crăciun au fost interzise și tradițiile schimbate.

Crăciunul comunist. În România, regimul comunist a dus la interzicerea sărbătorii, fiind înlocuită cu festivitățile de Anul Nou și cu figura lui Moș Gerilă. Totuși, Crăciunul a supraviețuit printre români și, odată cu căderea regimului, s-a revenit la celebrarea Crăciunului.

Istoria tradițiilor. Deși împodobirea bradului este ceva obișnuit în zilele noastre, nu a fost așa dintotdeauna. La început, creștinii împodobeau stejari, iar abia în secolul VII s-a decis împodobirea bradului, deoarece semăna cu forma Sfintei Treimi. Decorațiunile au origine păgână, fiind preluate de creștinii. În trecut, drept decorațiuni era folosit vâscul, dar treptat s-a trecut la becuțe, care îl simbolizează pe Iisus Hristos, fiind considerat "Lumina Lumii". Istoria cadourilor nu este clară, dar este foarte veche, datând de la Saturnalia, sărbătoarea romanilor. Cadourile difereau în funcție de averea fiecărei familii, dar chiar și cei mai săraci ofereau daruri. Astfel, puteai primi de la o scobitoare de pește până la un papagal sau parfumuri scumpe. Venirea lui Moș Crăciun este momentul cel mai așteptat de copii, dar în alte zone cadourile sunt aduse de Santa Claus, Tatăl Crăciun sau Ded Moroz. În Italia, cadourile sunt aduse de vrăjitoarea La Befana, iar în Norvegia și Suedia de către capra Julebukk.

Sfântul Nicolae - Începutul magic al iernii și legenda bunătății

Lucka Daniel RADU

Mihăiță MIRON

Sfântul Nicolae, sărbătorit pe 6 decembrie, nu este doar o tradiție, ci un moment care deschide oficial sezonul sărbătorilor de iarnă. Este considerat protector al copiilor, al marinarilor, al celor nevoiași și al familiei, iar poveștile despre el au traversat secole, transformându-l într-un simbol universal al generozității.

Magia ghetuțelor pregătite

Seara de 5 decembrie este plină de emoție. Copiii își curăț și își lustruiesc ghetuțele, așezându-le la ușă cu speranța că dimineața le vor găsi pline cu bomboane, fructe, turtă dulce, ciocolată sau mici daruri. Ghetuțele curate simbolizează puritatea și cumințenia, iar cadourile sunt răsplata pentru comportamentul bun din timpul anului.

Dar tradiția are și o latură serioasă: copiii neascultători pot primi o nuielușă. De obicei, aceasta este o ramură subțire de măr sau de alun. În unele regiuni, nuielușa se pune într-un pahar cu apă, iar dacă înverzește sau înflorește până la Crăciun, se spune că anul ce vine va fi unul plin de belșug și noroc. Este un obicei care leagă sărbătoarea de renașterea naturii și de speranța unui nou început.

„Moșul își scutură barba”

O altă credință populară spune că în noaptea de Sfântul Nicolae „moșul își scutură barba”, iar din acest motiv trebuie să apară prima ninsoare serioasă. Imaginea este poetică: barba albă a sfântului devine zăpada care acoperă pământul, aducând liniște și puritate.

Lumânări, povești și legende

În zonele rurale, oamenii aprind lumânări pentru a-i mulțumi sfântului pentru ajutorul oferit de-a lungul anului. Bătrânii povestesc copiilor faptele sale legendare: salvarea marinarilor de la înec, dăruirea tainică de bani celor săraci, protejarea celor aflați în nevoie. Astfel, sărbătoarea nu este doar despre daruri, ci și despre transmiterea valorilor de bunătate, grijă și generozitate.

Sfântul Nicolae – începutul sărbătorilor

Sfântul Nicolae este considerat „deschizătorul sărbătorilor de iarnă”. Atmosfera caldă și generoasă a acestei zile marchează începutul marilor pregătiri pentru Crăciun. Obiceiurile, cadourile, nuielușa și poveștile transmise din generație în generație păstrează vie ideea că sărbătorile nu sunt doar despre bucate și daruri, ci despre suflet, comunitate și credință.

Detalii „wow” care dau farmec sărbătorii

- În unele sate, copiii cântă colinde scurte în seara de 5 decembrie, ca să își „merite” darurile.
- Nuielușa de măr este considerată magică: dacă înflorește până la Crăciun, aduce noroc întregii familii.
- În tradiția veche, Sfântul Nicolae era văzut ca un „soldat al credinței”, apărător al celor slabi și al bisericii.
- În unele regiuni, oamenii cred că Sfântul Nicolae veghează peste drumurile marinarilor și călătorilor, fiind invocat pentru protecție.
- În orașe, sărbătoarea a devenit un moment de solidaritate: se organizează campanii de strângere de daruri pentru copii nevoiași, păstrând spiritul de generozitate al sfântului.

Mesaj pentru cititorii tineri:

Sfântul Nicolae nu este doar o tradiție cu ghetuțe și daruri. Este o lecție despre bunătate, despre puterea gesturilor mici și despre speranța care renaște în fiecare iarnă. El ne amintește că magia sărbătorilor începe cu generozitate și cu dorința de a aduce lumină în viețile celor din jur.

Cele mai ciudate povești de Crăciun scrise vreodată

Andreea TURCU

Crăciunul nu a fost mereu doar despre colinde, luminițe și miros de cozonac. În saloanele victoriene, când iarna bătea la geam, iar focul trosnea în șemineu, oamenii nu spuneau povești cu spiriduși și reni, ci cu fantome. Era timpul ideal pentru istorii despre case bânuite, apariții misterioase, spirite rătăcite și conștiințe judecate în noaptea cea mai tăcută din an. Pentru că, spuneau ei, în preajma Crăciunului, granița dintre viață și moarte devine mai subțire ca niciodată. Iată cele mai bizare, morbide și fantastice povești clasice de Crăciun.

1. „The Story of the Goblins Who Stole a Sexton”, Charles Dickens (1836). În ajunul Crăciunului, un gropar morocănos și mizantrop este răpit de goblini și dus într-o lume fantastică, unde este pus față în față cu propriile greșeli. Experiența, stranie și moralizatoare, îl transformă dintr-un om amar într-unul capabil să vadă lumina sărbătorii.

2. „Poveste de Crăciun”, Charles Dickens (1843). Deși este considerată o lecție despre bunătate, în esență, nuvela este o confruntare supranaturală cu moartea, vinovăția și răscumpărarea. Scrooge este vizitat în Ajun de spirite care îl poartă prin trecut, prezent și un viitor sumbru, unde își vede propriul mormânt, singur și uitat de lume.

3. „Markheim”, Robert Louis Stevenson (1885). În Ajunul Crăciunului, Markheim își ucide negustorul de antichități și în magazin apare o ființă misterioasă, poate demon, poate înger, care îl face să-și confrunte conștiința. Atmosfera devine una de confesiune paranormală, transformând crima în revelație spirituală.

4. „The Kit-Bag”, Algernon Blackwood (1908). După un proces pentru crimă, un avocat simte că o prezență fantomatică l-a urmărit și îl bânuie chiar în ajunul Crăciunului, când își pregătește bagajul pentru vacanță. Frica devine palpabilă, obiectele par să prindă viață, iar bagajul ascunde mai mult decât haine.

5. „Smee”, A. M. Burrage (1931). La o petrecere de Crăciun într-o casă veche, invitații joacă un joc de-a v-ați ascunselea, dar unul dintre participanți pare să nu existe sau să nu fie viu. Jocul devine o întâlnire înfricoșătoare, cu o entitate care nu ar fi trebuit să fie acolo.

6. „Lost Hearts”, M. R. James (1895). Un băiat orfan ajunge să locuiască în conacul unchiului său, pasionat de ocultism, unde începe să vadă apariții ale unor copii care muriseră în circumstanțe stranie. Inimile lor, la propriu, erau pierdute, dar revin pentru dreptate.

7. „O coardă prea întinsă”, Henry James (1898). O guvernantă ajunge într-o moșie singuratică, unde descoperă că cei doi copii aparent inocenți au un trecut straniu, legat de două fantome care refuză să părăsească locul. Atmosfera devine tot mai apăsătoare, iar tensiunea psihologică atinge un punct în care nu mai știm cine e victima: copiii, spiritele sau mintea naratoarei.

Crăciunul, așa cum îl știm azi, e despre bucurie și credință, dar aceste povești ne amintesc că sărbătoarea a fost odinioară și despre supranatural. În ele, sărbătoarea devine o călătorie între lumină și întuneric, între viață și mister, unde magia adevărată trăiește acolo unde umbrele fac lumina mai strălucitoare.

Tradiții înfricoșătoare și ridicole de Crăciun - când magia devine spectacol global

Lucka Daniel RADU
Răzvan Ionuț CERNAT

Crăciunul este, pentru mulți, sinonim cu liniște, lumină și familie. Dar în alte colțuri ale lumii, sărbătoarea se transformă într-un adevărat spectacol de tradiții bizare, unele înfricoșătoare, altele amuzante, toate pline de culoare și originalitate.

Austria – Demonul Crăciunului

În Austria și țările alpine, străzile devin scene de groază. Krampus, creatura cu coarne și lanțuri, aleargă printre oameni la paradele Krampuslauf. Sute de măști diabolice, focuri și zgomete metalice creează o atmosferă de coșmar, menită să sperie spiritele rele și să amintească celor mici că nu doar Moșul îi vizitează.

Islanda – Pisica de Yule și cei 13 spiriduși

În Islanda, iarna e dominată de legende întunecate. Pisica de Yule, un animal uriaș, îi devorează pe cei care nu primesc haine noi de Crăciun. Alături de ea vin cei 13 Yule Lads, spiriduși năzdrăvani care fac farse zilnic: unul fură linguri, altul miroase mâncarea, altul bate în uși doar ca să sperie. Imaginați-vă cum fiecare zi din decembrie aduce o nouă surpriză... nu întotdeauna plăcută.

Catalonia – Bușteanul care „face cadouri”

În Catalonia, tradițiile sunt mai degrabă comice. Tió de Nadal, bușteanul cu față zâmbitoare, este „hrănit” de copii până în Ajun. Apoi, acoperit cu o pătură, este „bătut” cu bețe pentru a „produce” dulciuri și cadouri. Tot aici apare și Caganer, figurina pla-

sată în iesle într-o ipostază neașteptată, dar considerată aducătoare de fertilitate și noroc.

Ucraina – Bradul cu păianjeni

În Ucraina, brazii sunt împodobiți cu păianjeni și pânze artificiale. Deși ar putea părea înfricoșător, legenda spune că un păianjen a decorat bradul unei familii sărmăne, iar simbolul a devenit aducător de prosperitate.

Japonia – Crăciunul la KFC

În Japonia, tradiția modernă ridică sprâncene: masa clasică de Crăciun este... KFC. O campanie publicitară din anii '70 a transformat puiul prăjit într-un meniu festiv, iar astăzi restaurantele sunt pline în Ajun.

Germania – Castravetele murat ascuns în brad

O decorațiune sub formă de castravete murat este ascunsă printre crengile bradului. Copilul care îl găsește primul primește un cadou suplimentar.

Norvegia – Ascunderea măturilor

În Ajunul Crăciunului, toate măturile sunt ascunse pentru a nu fi furate de vrăjitoare sau spirite rele. Se crede că altfel casa va rămâne murdară tot anul.

Suedia – Capra din Gävle

În orașul Gävle se construiește anual o uriașă capră din paie. A devenit faimoasă pentru că, aproape în fiecare an, cineva încearcă să o incendieze, transformând-o într-un simbol global al rezistenței și al tradiției.

Filipine – Festivalul Luminilor Gigantice

În orașul San Fernando are loc „Ligligan Parul”, un festival al lanternelor uriașe, care luminează cerul și atrage mii de vizitatori. Este considerat „capitla Crăciunului” din Filipine.

Venezuela – Patinaj spre biserică

În Caracas, oamenii merg la slujba de Crăciun pe role. Străzile sunt închise pentru trafic, iar orașul devine un imens patinoar urban.

Grecia – Spiridușii Kallikantzari

Mici creaturi răutăcioase ies în perioada Crăciunului și fac farse oamenilor. Se crede că dispar după Bobotează, când apa sfințită alungă spiritele.

Italia – Cărbune dulce

Copiii neascultători nu primesc cadouri, ci bucăți de „cărbune” din zahăr, o pedeapsă transformată într-o lecție dulce și amuzantă.

Concluzie

Aceste tradiții, fie ele ciudate, comice sau înfricoșătoare, arată cât de diferit este celebrat Crăciunul în lume. Diversitatea lor ne amintește că magia sărbătorilor nu stă doar în brad și cadouri, ci și în poveștile culturale care dau culoare lunii decembrie.

Mesaj pentru cititorii tineri:

Crăciunul nu are o singură față. În fiecare țară, tradițiile adaugă un nou capitol la povestea globală a sărbătorii. Fie că vorbim de parade cu demoni, bușteni care „fac cadouri” sau brazi cu castraveți murați, magia Crăciunului stă în diversitatea și creativitatea oamenilor.

Tradiția tăierii porcului: istorie, ritualuri, identitate culturală și controverse moderne

Mihai PÎRLITU

Tăierea porcului de Ignat, celebrată în fiecare an pe 20 decembrie, este una dintre cele mai puternice și persistente tradiții ale satului românesc. Ritual complex, transmis prin practici și povești din generație în generație, el reprezintă atât un moment gospodăresc esențial, cât și un simbol identitar care marchează trecerea în perioada sacralizată a sărbătorilor de iarnă. În jurul său gravitează un întreg univers de gesturi, credințe, superstiții și obiceiuri culinare, care reflectă felul în care comunitățile rurale și-au construit modul de viață de-a lungul secolelor.

I. Origini arhaice și evoluția tradiției

1. Rădăcini precreștine.

Sacrificarea porcului în apropierea solstițiului de iarnă era prezentă în multe culturi indo-europene. În vechile rituri agrare, animalul simboliza prosperitatea, fertilitatea pământului și victoria luminii asupra întinericului – idei esențiale într-o perioadă a anului în care oamenii se pregăteau pentru lunile grele ale iernii. În spațiul carpatic, folcloriștii consideră că tăierea porcului păstrează elemente de ritual de trecere: moartea simbolică a anului vechi și pregătirea pentru renașterea celui nou. Gesturile, cântecele și interdicțiile asociate Ignatului poartă, în mod evident, urme ale acestor mentalități arhaice.

2. Suprapunerea cu calendarul creștin. Odată cu creștinarea, tradiția nu a dispărut, ci s-a adaptat. Sărbătoarea Sfântului Ignatie Teofanul s-a suprapus peste vechiul rit solar, iar obiceiul a fost reinterpretat ca parte a pregătirilor pentru Crăciun. În mentalul tradițional, ziua de 20 decembrie devine pragul care separă perioada „grea” a iernii de sărbătoarea luminii – Nașterea Domnului. De aici și credința populară conform căreia porcul „își visează moartea” de Ignat, motiv pentru care devine neliniștit. Această explicație mitică reflectă felul în care oamenii dădeau sens unui moment important al gospodăriei.

II. Ritualul tradițional: un calendar bine stabilit

1. Dimineața Ignatului: sacralitatea gesturilor Ziua începe devreme, uneori chiar înaintea răsăritului. Cel mai vârstnic membru al familiei sau bărbatul casei rostește o rugăciune scurtă

ori o binecuvântare. În unele sate, se făcea semnul crucii cu cuțitul folosit la sacrificare sau se presăra peste animal un praf de sare, simbol al protecției și al purificării.

2. Sacrificarea și „pârlirea”. După sacrificare, porcul este pârlit – fie cu paie tradiționale, fie, în variante moderne, cu arzătorul. Pârlirea nu era doar un pas tehnic, ci avea o încărcătură simbolică: „înnoirea” animalului prin foc, element purificator în multe culturi.

3. Spălarea și pregătirea pentru tranșare. După curățare, corpul este spălat, frecvent cu apă caldă, sare sau chiar cu făină în anumite regiuni. Familia se adună în jurul porcului pentru a-l tranșa după reguli precise, fiecare piesă având denumiri, întrebuințări și superstiții specifice.

4. Pomana porcului: masa comunității Momentul culminant, în aproape toate zonele, este pomană porcului – o masă caldă, pregătită rapid din carnea proaspătă. Aceasta reprezintă o formă de mulțumire pentru hrană, dar și un prilej de comuniune. De obicei, meniul include carne prăjită în untură, șoric, murături sau varză acră. Se spune că fără această masă, carnea animalului „nu se prinde”, adică nu aduce belșug casei.

5. Obiceiuri regionale

- Ardeal: se pregătește „șoricul de probă”, iar gospodarii analizează stratul de grăsime pentru a evalua „bogăția” porcului.
- Maramureș: se păstrează

ori o binecuvântare. În unele sate, se făcea semnul crucii cu cuțitul folosit la sacrificare sau se presăra peste animal un praf de sare, simbol al protecției și al purificării.

- Oltenia: există obiceiul de a unge copiii cu sânge pe frunte „să fie sănătoși”.
- Moldova: procesul este foarte ritualizat, cu roluri clare și multe superstiții legate de vreme și noroc.

III. Funcția economică și socială a tradiției

Tăierea porcului nu este doar un obicei simbolic. În comunitățile rurale, porcul reprezintă:

1. Rezerva principală de hrană pentru iarnă: Carnea se transformă în cârnați, tobă, caltaboș, sângerete, șuncă, jumări și slănină afumată – un adevărat patrimoniu gastronomic.

2. Un moment de colaborare și solidaritate: Vecinii se ajutau reciproc, formând adevărate echipe ritualice. Schimburile de carne, de unelte sau de ajutor consolidau relațiile comunitare.

3. Element de identitate regională: În Transilvania, accentul e pe afumături; în sud, pe jumări și tobe; în Moldova, pe caltaboșuri aromate; în Dobrogea, pe preparate influențate de gastronomia otomană.

IV. Transformările moderne

Între ritual și legislație Odată cu urbanizarea rapidă și schimbările economice, tradiția a început să se modifice.

1. Trecerea de la gospodărie la abator: Tot mai multe familii

aleg să achiziționeze carnea direct din magazine, evitând întregul proces. În mediul rural, o parte dintre gospodari preferă sacrificarea în abatoare locale, pentru a fi în conformitate cu legislația sanitară.

2. Testul de trichineloză: Autoritățile insistă asupra testelor obligatorii, întrucât trichineloză este o boală gravă. În tradiția veche, se spunea că „porcul crescut în gospodărie nu are nimic”, ceea ce duce uneori la neglijarea acestor măsuri.

3. Modernizarea instrumentelor: Arzătoarele industriale, mașinile de tocat electrice, frigiderul mari și camerele frigorifice au schimbat radical modul de procesare, făcând munca mai simplă, dar erodând caracterul ritualic.

V. Controversele contemporane: etică, mentalități și identitate

1. Dezbaterea privind bunăstarea animalelor: Organizațiile pentru protecția animalelor condamnă practici considerate crude. Se cere: utilizarea metodelor de sacrificare fără suferință, limitarea tăierilor în gospodărie, reglementări mai stricte. Susținătorii tradiției, însă, afirmă că ritualul are valoare culturală și nu ar trebui eliminat.

2. Fractura urban-rural: Generațiile tinere, mai ales cele crescute la oraș, percep sacrificarea porcului ca o practică dură, în contrast cu sensibilitățile con-

temporane. La sat, însă, obiceiul rămâne natural, fiind parte din alfabetul vieții gospodărești.

3. Reinterpretări moderne: Apar noi forme: festivaluri gastronomice tematice, ateliere de conservare a tradițiilor, turism rural care include participarea simbolică la pregătirea porcului, fără sacrificare propriu-zisă.

VI. O tradiție în tranziție: care este viitorul Ignatului?

Tradiția tăierii porcului se află astăzi într-o zonă de intersecție între: identitatea culturală rurală, normele europene moderne, sensibilitățile etice actuale și practicile economice ale societății de consum. În unele sate, obiceiul se păstrează în forma sa arhaică. În altele, se adaptează – sacrificarea se face mai uman, se folosesc metode moderne, iar un medic veterinar asistă procesul. Există și comunități care păstrează doar partea culinară și festivă, renunțând la actul propriu-zis al sacrificării. Ignatul rămâne, pentru o mare parte a românilor, un reper al iernii și un simbol al continuității culturale. Este un ritual al familiei, un moment de coeziune socială și o amintire fondatoare pentru generațiile care au crescut la sat. Fie că se va transforma sau că va supraviețui în forma sa tradițională, tăierea porcului continuă să reflecte dinamica societății românești – un echilibru între vechi și nou, între necesitate și simbol, între identitate și modernitate.

Mihai Antonio VĂJU
Mihăiță MIRON
Târg de Crăciun - Brăila

Brăila găzduiește în acest an cea mai spectaculoasă ediție a Târgului de Crăciun, un eveniment pe care primarul Marian Dragomir îl numește „cel mai frumos Târg de Crăciun pe care l-a avut Brăila vreodată”. Centrul Istoric fiind transformat într-un spațiu mai viu ca niciodată. Deschiderea oficială a avut loc pe 29 noiembrie, la ora 16:40, când iluminatul festiv a fost aprins în tot orașul, marcând începutul unei perioade magice. În Piața Traian și pe Strada Mihai Eminescu sunt amplasate căsuțe din lemn pictate de artiști și elevi ai Liceului de Arte „Hariclea Darclee”, unde vizitatorii pot descoperi produse tradiționale, suveniruri și delicii culinare. Două scene – una în Piața Traian și cealaltă lângă patinoarul de la intersecția străzilor Mihai Eminescu și Mihail Sebastian – vor găzdui concerte și spectacole susținute de peste 500 de colindători din toată țara și Republica Moldova, precum și de artiști precum Narcisa Suciuc, Nicu Alifantis, Cimpoeii din Transilvania și numeroase ansambluri locale. Copiii se vor putea bucura de zone de divertisment, ateliere creative, carusel și patinoar, iar momente speciale precum Parada colindătorilor (29 noiembrie), Parada de Ziua Națională (1 decembrie) și Parada lui Moș Crăciun (14 decembrie) completează atmosfera de basm. Teatrul „Maria Filotti”, decorat în spiritul sărbătorilor, a găzduit o expoziție gratuită de păpuși Arădeanca. Primăria Brăila nu percepe taxe comercianților pentru amplasarea căsuțelor, pentru ca produsele să rămână accesibile, iar târgul, organizat cu sprijinul instituțiilor publice și al partenerilor locali, va rămâne deschis până pe 11 ianuarie 2026.

Târg de Crăciun - București

În București, în 2025, sunt programate mai multe târguri (în Piața Constituției, Piața Universității, esplanada Operei Naționale, plus o variantă în Parcul Drumul Taberei). În Piața Constituției vei găsi peste 120 de căsuțe cu produse artisanale, decorațiuni, cadouri și delicii culinare de Crăciun. Dacă mergi la versiunea urbană din Piața Universității (sau „Downtown Christmas Market”), poți încerca mâncăruri stradale de la food truck-uri, vin fiert sau cafea, te poți bucura de un carusel, de muzică urbană / DJ-i și de zone foto cu tematică de sărbătoare. Există și ofertă pentru copii: căsuța lui Moș Crăciun, activități tematice, ateliere — perfect dacă mergi cu familia. Pe lângă cumpărături și mâncare, târgurile oferă program cultural: con-

Ce poți face la târgurile de Crăciun în orașele mari din România

certe, spectacole, colinde, atmosferă festivă, ceea ce poate însemna o seară plăcută cu prietenii sau familia. Concluzie: Bucureștiul oferă o varietate largă – de la shopping artisanal, gastronomie de iarnă, distracții pentru copii, până la muzică și atmosfera urbană de Crăciun.

Târg de Crăciun - Timișoara

În 2025, târgul din Timișoara a început pe 30 noiembrie și se întinde până la început de ianuarie. Piețele centrale (ex. Piața Victoriei) devin spații festive, cu numeroase căsuțe ce oferă cadouri, decorațiuni, dulciuri și mâncăruri specifice sărbătorilor. Poți găsi vin fiert, cozonaci, dulciuri de iarnă și specialități locale — perfect pentru o seară în aer liber, mai

ales când e frig și plouă cu lumină. Există un carusel și o roată panoramică – utile mai ales pentru familii sau pentru cei care vor o priveliște de sus asupra târgului. De asemenea, scena târgului găzduiește spectacole și concerte: muzică live, colinde, evenimente festive — atmosfera este vie și plină de energie. Concluzie: Timișoara este o opțiune bună dacă vrei un târg de Crăciun cu un echilibru bun între divertisment, tradiție, mâncare și atmosferă urbană.

Târg de Crăciun - Sibiu

Târgul din Sibiu este amenajat în principal în Piața Mare, centrul istoric al orașului, dar extins și în alte zone (uneori Piața Mică sau curtea Muzeului Brukenthal). Printre atracții: o roată panora-

mică (aprox. 22 m), de unde ai o vedere superbă asupra târgului și a orașului decorat de sărbătoare. Există și un patinoar, unde poți închiria patine și te poți bucura de patinaj – o activitate tipică de iarnă, ideală mai ales dacă mergi cu prietenii sau familia. Târgul include zeci de căsuțe cu produse artisanale, decorațiuni de Crăciun, handmade, suveniruri, cadouri — ideal pentru cumpărături de sărbători. Atmosfera este completată de lumini, animații festive — clădirile din jur primesc proiecții luminoase, creând un decor de basm pentru plimbări de seară. Concluzie: Sibiul combină farmecul orașului vechi cu distracții de iarnă, artizanat și o ambianță deosebită — perfect pentru o ieșire romantică sau de familie înainte de Crăciun.

Târg de Crăciun - Craiova

Pentru 2025, târgul din Craiova se întinde pe un interval lung, până în ianuarie, ceea ce oferă mai mult timp să îl vizitezi. Piața centrală (Piața Mihai Viteazul) este transformată în spațiu tematic – una dintre zone are tema „Spărgătorul de Nuci”, cu decorațiuni speciale și elemente tematice. Atracțiile includ o sanie zburătoare a lui Moș Crăciun și efecte de zăpadă artificială — ideal dacă vrei senzația de iarnă autentică, chiar dacă vremea nu e de partea ta. Există diverse zone speciale: carusel, stradă cu mâncare de sezon (street-food), zona tradițională cu produse regionale, zona dedicată cadourilor, produselor țărănești și meșteșugarilor. Târgul combină divertisment pentru copii, atmosferă de sărbătoare, opțiuni gastronomice și idei de cadouri, ceea ce-l face potrivit pentru vizite cu prietenii sau familia. Concluzie: Craiova are o variantă modernă și tematică a târgului de Crăciun — bună dacă vrei distracții, mâncare, atmosferă festivă și senzația de „iarnă de poveste”.

Târg de Crăciun - Brașov

Târgul din Brașov a fost programat spre final de noiembrie, cu deschidere de obicei în jur de 29 noiembrie, și durează până în ianuarie. Standurile sunt distribuite în zona centrală, lângă clădirile istorice, iar construcțiile vechi adaugă un farmec aparte: decoruri rustice, lemn, lumini calde — atmosfera e de carte poștală. Poți găsi produse locale, meșteșugărești, obiecte de artizanat, decorațiuni, dar și mâncăruri și băuturi festive — potrivite pentru suveniruri sau cadouri de Crăciun. În plus, târgul include activități în aer liber: plimbări, admirarea decorațiunilor, posibile momente cu spectacole live (concerte, colinde) — orașul medieval oferă un fundal perfect. Concluzie: Brașovul rămâne o opțiune clasică și romantică de Crăciun — ideal dacă vrei să combini atmosfera de poveste a orașului vechi cu magia sărbătorilor.

Târg de Crăciun - Oradea

Târgul din Oradea se desfășoară în intervalul sfârșit de noiembrie – decembrie. Atmosfera este mai intimă, decorurile pun accent pe farmecul Art Nouveau al orașului — străzi pietonale, clădiri istorice, lumini festive, o combinație între vechi și modern. Activitățile includ concerte, colinde, apariția lui Moș Crăciun, dulciuri și surprize pentru copii, roată panoramică, standuri cu cadouri și bunătăți — ideal pentru o vizită în familie sau de relaxare.

Revelionul în lume: 10 tradiții neobișnuite de Anul Nou

Lucka Daniel RADU
Răzvan Ionuț CERNAT

Revelionul este momentul în care toată planeta se pregătește de sărbătoare. La noi, obiceiul e simplu: familie, prieteni, pahare ciocnite la miezul nopții și artificii pe cer. Dar în alte colțuri ale lumii, oamenii au găsit modalități surprinzătoare și uneori bizare de a marca trecerea dintre ani. Iată câteva dintre cele mai interesante tradiții.

Spania – 12 boabe de struguri pentru noroc

La miezul nopții, spaniolii mănâncă 12 boabe de struguri, fiecare reprezentând o lună din anul ce urmează. După fiecare boabă, își pun o dorință. Tradiția a apărut în 1895, când agricultorii au avut un an foarte bun și au transformat recolta bogată într-un obicei care a rămas până astăzi.

Belgia – scrisori de mulțumire pentru familie

În Belgia, copiii scriu scrisori pentru părinți, bunici sau nași, în care își exprimă recunoștința. Aceste scrisori sunt decorate cu îngerași și desene, iar momentul în care sunt citite devine la fel de important ca toastul de la miezul nopții.

Grecia – ceapă și rodie la ușă

Grecii cred că norocul vine odată cu simbolurile naturii. În ajun de Anul Nou, agață ceapă la ușă, ca semn al renașterii și al protecției împotriva necazurilor. În plus, sparg o rodie în fața casei, gest care simbolizează prosperitatea și belșugul.

Danemarca – prăjitură și resturi aruncate

În Danemarca, masa festivă se încheie cu o prăjitură specială pregătită de gazdă. După cină, resturile de mâncare sunt aruncate, pentru că se crede că acest gest aduce noroc și mai mulți prieteni în anul ce vine.

Japonia – 108 bătăi de clopot

În Japonia, templele budiste bat clopotele de 108 ori, fiecare bătaie simbolizând o eliberare de păcatele și grijile anului trecut. Oamenii trimit și carduri nengajo rudelor și prietenilor, ca semn de recunoștință și urare pentru noul an.

Scotia – „Primul picior”

În Scoția există tradiția numită first footing: prima persoană care intră în casă după miezul nopții aduce noroc sau ghinion. Se spune că un musafir cu daruri (pâine, whisky sau cărbune) va aduce prosperitate și căldură în noul an.

Brazilia – haine albe și valuri

Brazilienii poartă haine albe în noaptea de Revelion, ca simbol al păcii și al purificării. Mulți merg pe plajă și sar peste șapte valuri, fiecare săritură fiind o dorință pentru anul ce vine.

Ecuador – arderea păpușilor

În Ecuador, oamenii confecționează păpuși mari din hârtie sau textile, numite años viejos, care reprezintă anul ce a trecut. La miezul nopții, aceste păpuși sunt arse, simbolizând alungarea ghinionului și a problemelor.

Filipine – cercuri pentru prosperitate

În Filipine, forma rotundă este asociată cu monedele și cu bogăția. De Anul Nou, oamenii poartă haine cu buline, mănâncă fructe rotunde și chiar își umplu mesele cu cât mai multe obiecte circulare, pentru a atrage prosperitatea.

Columbia – valiza norocoasă

Columbienii au un obicei amuzant: la miezul nopții, scot o valiză goală și se plimbă cu ea în jurul blocului sau al străzii. Se crede că acest gest le va aduce multe călătorii și aventuri în anul următor.

Mesaj pentru cititorii tineri:

Revelionul nu înseamnă doar artificii și petreceri. În fiecare țară, oamenii au inventat ritualuri unice pentru a aduce noroc, prosperitate sau aventură. Unele sunt amuzante, altele bizare, dar toate arată același lucru: dorința de a începe anul cu speranță și energie.

Anul Nou - o sărbătoare cu 4.000 de ani de istorie și curiozități fascinante

Lucka Daniel RADU
Mihăiță MIRON

Când ciocnim paharele la miezul nopții și privim artificiiile pe cer, rareori ne gândim că acest moment are o istorie de mii de ani. Sărbătoarea Anului Nou nu este doar un obicei modern, ci o tradiție care a trecut prin civilizații, calendare și credințe, până să ajungă la forma pe care o cunoaștem astăzi.

Primele festivități dedicate începutului unui nou an au apărut în Babilon, acum aproximativ 4.000 de ani. Oamenii promiteau zeilor că își vor îndeplini datoriile și angajamentele față de ceilalți – primele „rezoluții” din istorie. Tot babilonienii au fost și primii care au marcat oficial începutul unui nou an, dar nu iarna, ci primăvara, odată cu reînnoirea naturii.

Mai târziu, în 46 î.Hr., Iulius Cezar a introdus calendarul iulian și a stabilit 1 ianuarie ca prima zi a anului. Înainte de această reformă, în Roma antică anul începea la 1 martie, iar uneori chiar pe 28 februarie.

Schimbările nu s-au oprit aici. În 1582, Papa Grigore al XIII-lea a corectat erorile calendarului iulian și a introdus calendarul gregorian, pe care îl folosim și astăzi. Cu toate aceste ajustări, 31 decembrie a rămas ultima zi a anului, iar trecerea în noul an a devenit un moment de sărbătoare globală.

Curiozități care dau culoare sărbătorii

Rezoluțiile de Anul Nou: obiceiul de a-ți propune obiective pentru anul următor nu este modern. Babilonienii promiteau zeilor că vor plăti datoriile și vor returna obiectele împrumutate. Astăzi, rezoluțiile au devenit un ritual personal, de la dorința de a face sport până la planuri de carieră.

Artificiile: tradiția de a folosi focul și zgometul pentru a alunga spiritele rele vine din China antică. Astăzi, artificiiile sunt simbolul universal al trecerii dintre ani.

Obiceiuri diferite în lume: în Spania se mănâncă 12 boabe de struguri la miezul nopții, în Brazilia oamenii poartă haine albe pentru noroc, iar în Filipine mesele sunt pline de fructe rotunde, simbol al prosperității.

Superstiții românești: la noi, Anul Nou vine cu tradiții precum „Plugușorul”, „Sorcova” sau „Capra”, dar și cu credința că prima persoană care îți trece pragul îți aduce noroc sau ghinion.

Clopotele din Japonia: templele budiste bat clopotele de 108 ori, fiecare bătaie simbolizând o eliberare de păcatele și grijile anului trecut.

Mesaj pentru cititorii tineri

Anul Nou nu este doar o petrecere. Este o tradiție care ne leagă de trecut și ne amintește că fiecare început are puterea de a schimba viitorul. De la promisiuni făcute zeilor, la artificii care luminează cerul, sărbătoarea Anului Nou este dovada că oamenii, indiferent de timp sau loc, au simțit mereu nevoia să marcheze un nou început.

De la Moș Gerilă la Moș Crăciun: povestea a două epoci

Ștefan Marius BUTOI

Crăciunul este una dintre cele mai iubite sărbători ale românilor, un moment al bucuriei, al luminii și al nașterii lui Iisus Hristos. Chiar dacă noi ne schimbăm odată cu trecerea timpului, esența Crăciunului rămâne aceeași:

familia, credința și sentimentul că, măcar pentru câteva zile, lumea devine un loc mai bun. Totuși, modul în care trăim această sărbătoare s-a transformat mult față de deceniile trecute, iar contrastul dintre Crăciunul de altădată și cel de astăzi este surprinzător. Astăzi, luminițele se aprind pe străzi cu săptămâni înaintea, iar rafturile magazinelor sunt pline. Însă înainte de 1989, Crăciunul avea o altă față: mai simplă, mai tăcută, dar poate mai profundă decât ne imaginăm. Chiar dacă orașele rămăneau întunecate, cu puține luminițe aprinse, bucuria se aprindea în interior: în colțul casei, unde se împodobește discret „pomul de iarnă”.

Crăciunul odinioară. În România de acum câteva zeci de ani, Crăciunul era trăit altfel. Într-o perioadă în care multe lucruri lipseau, sărbătoarea avea o simplitate aparte. Oamenii se pregăteau cu ceea ce aveau, iar fiecare gest conta: mirosul cozonacului făcut acasă, bradul împodobit cu decorațiuni simple, colindele cântate la geam, bucuria copiilor de a primi portocale sau dulciuri rare. Crăciunul nu

însemna abundență, ci așteptare și recunoștință. În multe familii, pregătirile deveneau un ritual secret, iar fiecare cadou, oricât de mic, avea valoarea unei comori. Era mai puțin despre ceea ce se vedea și mai mult despre ceea ce se simțea.

Crăciunul în comunism: o sărbătoare fără nume, dar nu fără suflet. Regimul comunist promova ateismul și respingea tradițiile religioase. În mod oficial, „Crăciunul” nici nu exista. Zilele de 25 și 26 decembrie erau lucrătoare, iar sărbătoarea era redenumită rece și impersonal: „Sărbătorile de iarnă”. Dar, în spatele ușilor închise, tradițiile se încăpățâneau să supraviețuiască.

Pomul de iarnă și Moș Gerilă: simboluri ale unei epoci forțate. Pentru a înlocui tradițiile religioase, autoritățile au creat propriile lor simboluri. Bradul nu mai era „de Crăciun”, ci se numea „pom de iarnă”. Moș Crăciun nu mai exista, în schimb, venea Moș Gerilă, un personaj înlocuitor pentru Moș Crăciun, introdus la sfârșitul anilor 1940. Acesta era asociat cu noul an, nu cu Crăciunul și aducea cadouri în seara de ajun a noului an.

Două epoci, o singură sărbătoare. Poate că diferența adevărată dintre Crăciunul de ieri și Crăciunul de azi nu stă în ornamente, cadouri sau tradiții, ci stă în libertatea de a trăi această sărbătoare așa cum vrem. Și poate că magia Crăciunului nu vine nici din Moș Gerilă, nici din Moș Crăciun, ci din felul în care oamenii, indiferent de epocă, găsesc mereu un motiv să se bucure împreună.

Gusturi de Crăciun din întreaga lume: prăjituri care spun povești

Denisa Anastasia SLOATĂ

Decembrie transformă orașele în adevărate lumi de poveste. Străzile scilesc sub lumini colorate, târgurile răspândesc miros de scorțișoară și cozonac, iar atmosfera îmbină nostalgie și bucurie. Dar magia sărbătorilor se simte mai intens în farfurii, în prăjiturile care aduc gustul și tradiția fiecărei țări direct în bucătăria ta.

În Germania, stollen-ul este mai mult decât un cozonac; este jurnalul iernii, cu fructe confiate ascunse în fiecare felie. Pentru a recrea aroma autentică, aluatul dens se frământă cu 500 g făină, 100 g unt, 100 g zahăr, 200 g lapte cald și 1 ou, apoi se încorporează 200 g fructe confiate și 50 g migdale tocate. Se lasă să crească, se coace, iar la final se presară zahăr pudră, ca zăpada care acoperă satele germane. Fiecare felie oferă un echilibru perfect între dulce și aromat, iar tinerii adaugă câte un strop de ciocolată topită sau fulgi aurii pentru un plus de spectacol vizual.

Italia ne întâmpină cu panettone, cozonacul aerat care pare să sfideze gravitația. Pentru a-l prepara, se frământă 500 g făină cu 150 g zahăr, 150 g unt topit și 3 ouă, adăugând treptat 200 ml lapte cald. Se încorporează stafide și fructe confiate și se lasă aluatul să crească câteva ore. Cozonacul se coace apoi la 180°C timp de aproximativ o oră, rezultând un desert pufos și parfumat. În Milano, tinerii decorează panettone cu glazuri, fructe proaspete sau ciocolată, transformând fiecare felie într-un spectacol vizual.

În Norvegia, krumkake este o sculptură dulce. Aluatul se prepară din 200 g făină, 100 g unt topit, 100 g zahăr și 2 ouă, apoi se coace subțire pe plita specială. După ce prăjitura este încă caldă, se modelează în formă de con și se umple cu frișcă aromată cu vanilie. Tinerii adaugă fructe confiate sau ciocolată topită, transformând desertul într-un mic spectacol care se deschide în fața ochilor când îl rupi. Textura crocantă și aroma subtilă fac din krumkake o experiență sofisticată, care te transpune în sărbătorile nordice.

Pfeffernüsse, din Germania și Olanda, aduce magia condimentelor. Aluatul se face din 200 g miere, 100 g zahăr, 100 g unt, 400 g făină, 1 linguriță bicarbonat și două linguri de condimente pentru turtă dulce (ghimbir, scorțișoară, cuișoare și nucșoară). Se formează biluțe mici, se coc 10-12 minute și se pudrează cu zahăr. Aroma lor intensă evocă iernile geroase și freamătul târgurilor de Crăciun, iar tinerii le personalizează cu glazuri colorate sau forme creative.

În Spania, turrón este desertul care încheie mesele festive. Aluatul se prepară din 200 g migdale, 150 g miere și 2 albușuri bătute spumă. Migdalele se prăjesc ușor, apoi se amestecă cu mierea și albușurile și se toarnă într-o tavă, obținând un nougat moale sau crocant. Tinerii îl reinventează cu ciocolată topită sau fructe, păstrând însă tradiția veche de secole. Gustul dulce și textura crocantă sau moale fac din turrón un desert care unește generațiile și creează amintiri care rămân mult timp după sărbători.

Fiecare prăjitură spune o poveste despre cultură, familie și bucuria Crăciunului. Explorând aceste deserturi, nu doar că descoperi arome noi, ci și tradiții care ne apropie de alte țări și generații. Prepararea lor poate fi o aventură creativă: tinerii pot experimenta cu decoruri moderne, pot fotografia deserturile și le pot împărtăși prietenilor, transformând fiecare rețetă într-un moment de magie și inspirație.

Crăciunul și obiceiurile de iarnă în România

Mihai Antonio VÂJU
Gabriel Florinel ION

Transilvania

Crăciunul în Transilvania este una dintre cele mai complexe și ritualice sărbători românești, păstrând un amestec de tradiții străvechi dacice, obiceiuri medievale și influențe din cultura maghiară și săsească. Sărbătoarea începe încă din perioada postului, când casele sunt curățate, iar femeile pregătesc colaci, cozonaci și bucate ce vor fi sfințite în dimineața de Crăciun. În noaptea de 23 spre 24 decembrie are loc colindul cu „Turca”, „Capra” sau „Borița”, un obicei cu rădăcini precristene, menit să alunge spiritele rele și să aducă rodnicie în anul ce urmează. Copiii colindă primii, dimineața, aducând vești bune și belșug gospodariilor. Apoi, grupurile de feciori trec din casă în casă cântând colinde polifonice specifice zonei, uneori acompaniate de fluier, vioară sau talgere. În multe sate din Alba sau Sibiu se păstrează „Butea Junilor”, un ritual de inițiere a tinerilor în comunitate, iar în zona Clujului se organizează „Meteleaua”, o scenetă satirică ce marchează trecerea dintre ani. În Maramureș, parte a arcului transilvănean, colindele sunt considerate sacre, iar seara de Ajun este momentul în care colindătorii devin „mesageri ai cerului”. În ziua de Crăciun, oamenii merg la biserică îmbrăcați în port tradițional, iar seara se adună la șezători, unde se cântă, se joacă și se povestesc credințe străvechi. Crăciunul transilvănean rămâne o sărbătoare a comunității, a cântecului și a ritualului, păstrată cu solemnitate și bucurie.

Moldova

În Moldova, Crăciunul este sărbătorit cu un amestec unic de credință, veselie și ritualuri populare care au supraviețuit nealterate de secole. Toate pregătirile încep cu Ignatul, atunci când porcul este sacrificat după un ritual vechi, cu rostiri simbolice menite să aducă noroc și sănătate familiei. Moș Ajun și Moș Crăciun sunt priviți ca personaje sacre: unul anunță venirea luminii, celălalt o împlinește, iar în unele sate încă există tradiția ca bătrânii să atingă copiii cu ramuri de brad pentru a-i feri de rău. În Ajun, grupurile de copii merg cu Steaua, purtând o icoană frumos împodobită, iar tinerii joacă „Vicleimul”, o piesă teatrală despre nașterea lui Iisus, prezentată în văile întregii Moldovei. De asemenea, Capra, Turca și Brezăia colindă gospodăriile într-un spectacol plin de dans și strigături, menit să aducă fertilitate câmpurilor. Fetele tinere respectă ritualuri de aflare a ursitului: pun mâncare la fereastră sau ascund busuioc sub pernă pentru a visa bărbatul sortit. În prima zi de Crăciun, familiile se adună la un ospăț cu 12 feluri tradiționale – semn al celor 12 apostoli – iar seara, satele se animă cu hore și cântece. De Anul Nou, Plugușorul răsună peste sate, iar copiii merg cu Sorcova, semănând sănătate și spor. În Moldova, Crăciunul nu este doar o sărbătoare, ci o punte între generații, un ritual viu care transmite credință, identitate și continuitate.

Dobrogea

Crăciunul în Dobrogea are o identitate aparte, influențată de multiculturalitatea regiunii și de conviețuirea românilor cu lipoveni, turci, tătari, greci și bulgari. Sărbătoarea începe cu purificarea casei, împodobită cu ștergere albe, icoane și scoarțe tradiționale, simboluri ale ospitalității și ale luminii. Colindele dobrogene, precum „Raza soarelui” sau „Chiti-Miții”, sunt cântate cu un ritm aparte, adesea acompaniate de bătaie ușoară din palme, ceea ce le conferă o notă specifică. Flăcăii merg la colindat îmbrăcați în port tradițional cu influențe balcanice, purtând bundițe și brăie colorate. Bradul nu este împodobit decât în Ajun, ca semn al modestiei și al așteptării luminii divine. Unele sate păstrează tradiția „pâinii ritualice de Crăciun”, în care femeile fac colaci speciali ce sunt împărțiți

săracilor sau duși la biserică pentru binecuvântare. În comunitățile lipovenesti, Crăciunul se sărbătorește după rit vechi, astfel încât în multe sate sărbătorile par să dureze o lună întreagă. Seara de Ajun este considerată magică: bătrânii pun grâu la încolțit, copiii aprind lumânări la icoane, iar familiile rostesc urări pentru sănătate și vreme bună pe mare. În zilele de Crăciun, oamenii vizitează rudele și împart pește, vin fiert și preparate dobrogene. Atmosfera este una de calm, lumină și tradiție, păstrată într-o zonă unde conviețuirea culturală a creat un mozaic unic al sărbătorii.

Muntenia

Crăciunul în Muntenia este o sărbătoare a abundenței, a cântecului și a legăturii dintre generații. Pregătirile încep din prima săptămână a postului, când gospodinele fac provizii, pregătesc carnea și frământă cozonacii cu nucă, mac, rahat și stafide. Ajunul este momentul în care întreaga casă miroase a sarmale, pâine caldă și prăjituri, iar bradul este împodobit cu ornamente tradiționale: mere roșii, nuci aurite, panglici țesute și beteală discretă. Colindătorii pleacă în cete organizate, cu vesta albă de lână și cu clopote legate la brâu, colindând fiecare gospodărie după un ritual strict, menit să alunge spiritele rele. În unele sate din Argeș și Dâmbovița se păstrează colindatul cu „Moșoalele” și „Babele”, personaje mascate care întrușipează anul bătrân ce moare și anul nou ce se naște. Prima zi de Crăciun este dedicată bisericii și familiei, iar mesele sunt bogate, cu tobă, lebăr, caltaboși, fripturi și cozonaci. Seara se încing hore în curțile oamenilor, iar tinerii se adună la șezători unde se spuneau odinioară povești și ghicitori. În unele zone, copiii joacă „Steaua” până la Bobotează, un obicei care vestește nașterea Mântuitorului. Muntenia păstrează Crăciunul ca pe un spectacol al luminii, al cântecului și al ospitalității.

Oltenia

Oltenia are unele dintre cele mai spectaculoase și arhaice tradiții de Crăciun din România, dominate de ritualuri de purificare, veselie și satiră. În Ajunul Crăciunului se practică „Scormonitul în foc”: bătrânii afundă o vergea în jar pentru a afla cum va fi vremea și cât de rodnic va fi anul ce vine. „Adunatul gunoaielor” este un alt obicei simbolic, în care copiii strâng resturi din curți și le aruncă la marginea satului pentru a alunga toate relele anului ce se încheie. Colindatul cu Steaua și colindele bărbătești au o importanță specială, iar în multe sate se păstrează „Moșii de Crăciun”, pomeni făcute în memoria strămoșilor, considerate esențiale pentru bunăstarea familiei. Cel mai spectaculos obicei este, fără îndoială, cel al „Pițărăilor”: tineri mascați, costumați cu piei, ciucuri și clopote, care bat din tobă și dansează pe ulițele satului într-un ritm alert, pentru a speria duhurile rele. În prima zi de Crăciun, oamenii merg la biserică, apoi se strâng la mesele mari, unde se servesc praznice cu sarmale, piftie, carne de porc, cozonaci și vin roșu dulce. În seara de Crăciun, satul se umple de chiote, jocuri și dansuri, iar tinerii organizează hore până târziu în noapte. Oltenia trăiește Crăciunul ca pe o explozie de vitalitate, tradiție și spiritualitate populară.